

VZTAH MEZI SLOVEM A OBRAZEM / TEXT V OBRAZECH 20. STOLETÍ

Přednáška je zaměřena na používání nápisů a typografických znaků v obrazech a užité grafice českých umělců předválečného a meziválečného období. V úvodu ukazuje vývoj vztahů mezi literárním a výtvarným uměním a historické souvislosti ovlivňující umění 20. století. Sleduje návaznosti českého umění na inovace francouzských kubistů a italských futuristů. Věnuje se i inspirativním vztahům mezi spisovateli a výtvarnými umělci.

1. Vztahy a paralely literárního a výtvarného umění

- a) Antika
- b) Renesance a manýrismus
- c) 19. století

2. Kubismus a jeho zobrazovací princip

- a) Osobnost G. Apollinaire
- b) Vznik koláže: konfrontace různých médií

3. České předválečné umění

- a) Přejímání francouzského vzoru
- b) Osobité pojetí kubismu J. Čapka

4. Futurismus

- a) Futuristické pojetí modernity
- b) Osvobozená slova: typografické experimenty

5. Česká meziválečná avantgarda

- a) Návaznost J. Čapka na předválečný vývoj
- b) Skupina Devětsil a její ikonografický vývoj
- c) Obrazové básně
- d) Typografická tvorba

LITERATURA

1.

Pavel Preiss, *Panoráma manýrismu*. Praha 1974.

Josef Kroutvor, *Poselství ulice. Z dějin plakátu a proměn doby*. Praha 1991.

Tomáš Vlček, *Český plakát 1890 – 1914*. UPM Praha 1971 – 1972.

2.

Guillaume Apollinaire, *Básně a obrazy*. Praha 1965.

G. Apollinaire, *O novém umění*. Praha 1974.

Neil Cox, *Cubism*. London 2000.

Christine Poggi, In *Defiance of Painting: Cubism, Futurism and the Invention of Collage*. New Haven and London 1992.

3.

Vojtěch Lahoda, *Český kubismus*. Praha 1996.

Miroslav Lamač, *Osmá a Skupina výtvarných umělců 1907 – 1917*. Praha 1992.

Pavla Pečinková, *Josef Čapek*. Praha 1995.

4.

F. T. Marinetti, *Osvobozená slova*. Praha 1922.

Caroline Tisdall - Angelo Bozzolla, *Futurism*. London 1989.

Dušan Konečný, *Futurismus*. Praha 1974.

5.

Josef Čapek, *Nejskromnější umění*. Praha 1962.

Květoslav Chvatík - Zdeněk Pešat (ed.), *Poetismus*. Praha 1967

Vítězslav Nezval, *Abeceda*. Praha 1926.

Vítězslav Nezval, *Moderní básnické směry*. Praha 1984.

František Šmejkal (ed.), *Devětsil, česká avantgarda dvacátých let*. Galerie hlavního města Prahy 1986. (k tomu i *Umění XXXV*, 1, 1987, s. 2–8.)

Jiří Voskovec, *Želva, o které se nikdo nezmiňuje*. Praha 2001.

K. Teige, *Svět stavby a básně*. Praha 1966.

Zdeněk Primus, *Obrazová báseň – entuziastický produkt poetismu*, in: Karel Srp(ed.), *Karel Teige 1900 – 1951*. GHMP 1994, s. 49 – 61.

Alena Adlerová, *České užité umění 1918 – 1938*. Praha 1983.

Jaroslav Anděl, *Umění pro všechny smysly*. Národní galerie v Praze 1993.

Lenka Janská, *Mezi obrazem a textem. Text a grafém v evropském a českém malířství 1910-1930*. Praha 2007.